Dosarul nr. 3-2505/2023

HOTĂRÂRE
În numele Legii

11 iunie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Guzun Corneliu
Grefier Fedișin Adelina

examinând în ședință publică acțiunea în contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Toma Veaceslav către Casa Națională de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative și obligarea la emiterea actului administrativ,

constată:

La data de 06.09.2023, reclamatul Toma Veaceslav s-a adresat în instanța de judecată către Casa Națională de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative și obligarea la emiterea actului administrativ.

În motivarea cererii reclamantul a invocat următoarele. În fapt, reclamantul a activat în organele afacerilor interne de la 28 august 1991 și până la 04 iulie 2003. În perioada de timp 09.10.1995 -19.08.2002 a lucrat în Izolatoarele de detenție provizorie din cadrul Direcției poliție Chișinău și din cadrul Direcției Combatere a Crimei Organizate respectiv.

Pentru aceasta perioadă au efect juridic prevederile conținute în pct.8 (c) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova 78/21.02.94 ”Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare”

Cu actele menționate reclamantul s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica și prin Decizia ***** din 24,08.2022 i sa refuzat în stabilirea pensiei.

La 15.08.2023 prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.*****i sa respins cererea prealabilă. Reclamantul consideră actele contestate sunt pasibile de a fi anulate din considerentele de drept ce succed.

Indică că, conform Articolul 18 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/23.06.93, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit. a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, *și* din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: a) serviciul militar activ, serviciul în organele afacerilor interne în funcțiile corpului de comandă și în trupe, serviciul în cadrul sistemului penitenciar și/sau sistemului administrației penitenciare, serviciul în detașamentele și formațiunile de partizani; timpul lucrat în ministere și departamente, instituții și organizații civile, cu încadrare în serviciu militar activ sau în organele afacerilor interne; timpul aflării în prizonierat, dacă acesta nu a fost benevol și dacă militarul nu a săvârșit în prizonierat infracțiuni împotriva Patriei; timpul aflării sub arest și ispășirii de pedeapsă al militarilor, al persoanelor din corpul de comandă *și* din trupele organelor afacerilor interne, precum și al funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, deferiți fără temei justiției sau supuși represiunilor nedrepte și reabilitați ulterior; timpul lucrat în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare și în Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale; c) timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite - în condițiile avantajoase respective inclusiv în condițiile stabilite de legislate până la intrarea în vigoare a prezentei legi;

Potrivit art. 14. din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/23.06.93, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilit la art.13 lit. a) - 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limita de vârsta sau din motive de boală - 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit. a) - 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume;

b) pentru militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru

funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime totală în muncă de cel puțin 25 de ani calendaristici, din care cel puțin 12 ani și 6 luni în serviciu militar sau în serviciu în organele afacerilor interne (art.13, lit. b), c) și d): pentru vechime totală în muncă de 25 de ani - 50 procente și pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 25 de ani - 1 procent din suma respectivă a soldei sau a salariului, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

În conformitate cu articolul 44. din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/23.06.93, pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile lor se calculează din solda acestora. Pensia pentru persoanele menționate se calculează din: salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Iar potrivit, articolului 54 din aceeași lege**,** suma pensiei calculate pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și a funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp

În aceeași ordine de idei, indică că, prin Hotărârea nr. 19 din 19.07.2016 Curtea Constituțională din Republica Moldova a apreciat că, „[...] Pensiile pentru limita de vârsta se acordă pentru munca și serviciile prestate, prin îndeplinirea unor obligațiuni social importante. Prin natura lor social-juridică primară pensiile sunt sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor. Având în vedere dispozițiile Constituției (art.47 alin.(2)), cetățenii au dreptul de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile Legii nr. 156- XIV.”

De asemenea, Curtea subliniază că, potrivit art.10 alin.(3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat dreptul la pensie este imprescriptibil.

De altfel, în condițiile art.35 alin.(2) din lege în cazul neachitării la timp a pensiei din vina organului de asigurării sociale care stabilește sau plătește pensia, aceasta se achită fără nici un fel de limite în termen.

În același timp, pot exista situații în care pensia nu se încasează la timp din motive ce nu sunt imputabile organului de asigurării sociale, dar nu depind nici de voința beneficiarului pensiei, însă legea și în asemenea situații îl sancționează pe titularul pensiei.

Curtea reiterează că, dreptul de proprietate nu este unul absolut și poate fi supus unor limitări. În acest context, Curtea reține că o restrângere a drepturilor relative garantate de Constituție trebuie să fie prevăzută de lege, să fie necesară în interesele menționate la art.54 alin.(2) din Legea fundamentală, să fie proporțională cu situația care a determinat-o și să nu aducă atingere substanței dreptului de proprietate, altfel spus - să servească unui interes public legitim.

Prin urmare, cu referire la interesul public în discuție, punând în balanță interesul statului de a stabili anumite termene de apariție, exercitare sau apărare a drepturilor civile în scopul asigurării certitudinii juridice, pe de o parte, și dreptul cetățenilor de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile legii, aceasta fiind, de regulă, sursa lor primară de existență, pe de altă parte, Curtea constată că acesta din urmă prevalează.

Solicită reclamantul în cererea de chemare în judecată: anularea ca fiind ilegală a Deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr.***** din 24.08.2022;

Anularea ca fiind ilegal răspunsul CNAS nr.*****din 15.08.2023;

Obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, să efectueze stabilirea, calcularea cuantumului pensiei a lui Toma Veaceslav, cod personal *****, cu achitarea pensiei neachitate începând cu 05 iulie 2003, luându-se în considerare Certificatul nr.*****din ***** eliberat de DP Chişinău, majorările și indexările ce au avut loc în acest timp;

Obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să achite în beneficiul reclamantului cheltuielile de judecată suportate.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului Toma Veaceslav, avocatul Kovali Vladimir a susținut cererea de chemare în judecată, pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale în ședința de judecată acțiunea nu a recunoscut-o și a solicitat respingerea acesteia în baza următoarelor motive de fapt și de drept.

Indică că, obiectul litigiului dintre părți ține de refuzul în stabilirea pensiei pentru vechime în muncă și anume anularea actul administrativ individual prin care s-a respins cererea de stabilire a pensiei (Decizia m. ***** din 25.08.2022 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Botanica).

Casa Națională de Asigurări Sociale consideră actul administrativ emis în privința reclamantului ca fiind unul întemeiat și nu există motive de drept în vederea anulării totale sau parțiale a acestuia din următoarele considerente.

Comunică instanței de judecată că norma legislativă aplicabilă la caz este Legea nr. 1544/1993 cât și actele normative emise în vederea executării și punerii în aplicare a legii respective, în acest sens menționează Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar.

Iar, în conformitate cu art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani.

Vechimea în serviciu în vederea stabilirii pensiei pentru vechime în muncă conform art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993, începând cu data de 01.07.2020 este de 25 ani.

Calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544/1993 se atestă prin acte confirmative eliberate de organele abilitate, în cazul din speță angajatorul reclamantului, Direcția de Poliție a mun. Chişinău.

La depunerea cererii de stabilire a pensiei, reclamantul a anexat Confirmarea nr. *****din 18.08.2021 prin care organul abilitat în calcularea vechimii în serviciu confirmă vechimea în muncă la momentul eliberării de 20 ani 08 luni și 29 zile.

Astfel, potrivit art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544/1993, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și soldul (câștigul), eliberate de organele abilitate.

Urmare verificării certificatului menționat, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Botanica a constatat că, pe lângă faptul că reclamantul nu întrunește condițiile de vechime în muncă de 25 ani, pentru stabilirea pensiei prevăzute de art. 13 lit. a) din Legii 1544/1993, Confirmarea în cauză conține erori esențiale la modalitatea de calculare a vechimii în muncă și anume, organul abilitat (Direcția de Poliție a mun. Chişinău) eronat a calculat vechimea în muncă cu înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru activitatea reclamantului în cadrul subdiviziunilor Izolatorului de Detenție Provizorie și Escortă pentru perioada 28.08.1991 -04.07.2003.

Conform calculului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Botanica, vechimea în muncă a reclamantului la momentul depunerii cererii de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă este de 13 ani 10 luni și 22 zile, respectiv, se

constată faptul neîntrunirii condițiilor prevăzute la art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993.

Casa Națională de Asigurări Sociale apreciază critic Confirmarea nr. *****din 18.08.2021 eliberată de Direcția de Poliție mun. Chişinău, or, certificatul respectiv este nul din oficiu și nu poate servi drept temei de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă, dat fiind faptul că nu corespunde prevederilor actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Potrivit prevederilor pct. 8) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemul penitenciar, persoanelor care cad sub incidența normei date se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

În această ordine de idei, conchide că vechimea în muncă în cadrul altor instituții decât cele menționate în prezenta normă nu poate fi calculată cu înlesniri de 2:1, respectiv și perioada de activitate a reclamantului în cadrul subdiviziunilor Izolatorului de Detenție Provizorie și Escortă nicidecum nu poate fi atribuită sau recunoscută ca vechime în muncă cu înlesniri conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr 78/1994.

**Audiind explicațiile reprezentantului reclamantului, studiind materialele cauzei în raport cu argumentele părţilor litigante, instanţa de judecată consideră că, acțiunea reclamantului Toma Veaceslav este întemeiată și urmează să fie admisă, reieșind din următoarele considerente.**

Conform art. 189, alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 93, alin.(1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Instanța de judecată relevă că, la baza statului de drept, consacrat de art. 1, alin. (3) din Constituție, stă principiul legalității.

Legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare, care stabilesc condiții privind adoptarea sau emiterea lor.

Importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență, existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal şi pentru autoritățile publice şi private.

În măsura în care legalitatea vizează actele autorităților publice, exigența este ca acestea să acționeze în strictă conformitate cu actele legislative, în limita

atribuțiilor care le-au fost conferite și cu respectarea procedurii reglementate de lege.

Tot aici, instanța de judecată reține că, la examinarea cererii în anulare, legalitatea unui act administrativ urmează a fi examinată prin prisma triplului test al legalității, care verifică dacă actul contestat a fost emis cu respectarea competenței, a procedurii prevăzute de lege și dacă este legal în fond.

Potrivit informației din Confirmarea nr. *****din 18.08.2021, eliberată de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a Municipiului Chișinău, se confirmă că, **la data de 04.07.2003, Toma Veaceslav a atins o vechime de serviciu de 20 ani 8 luni 20 zile.**

La stabilirea vechimii în muncă, inclusiv ce permite dreptul la pensie, perioada de activitate în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al Inspectoratului General de Poliție, a lui **Toma Veaceslav (**09.10.1995-18.08.2002) a fost calculată cu coeficientul 2:1, ***două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu***. (f.d.11)

Reieșind din materialele cauzei, la data de 22.08.2022 reclamantul Toma Veaceslav, s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu cerere privind stabilirea pensiei. ( f.d.6 dosar administrativ)

La data de 24 august 2022 Casa Națională de Asigurări Sociale Oficiu Teritorial-Chișinău, Botanica, a emis Decizia nr.***** din 24.08.2022 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei. ( f.d.7)

La data de 08.08.2023 reclamantul Toma Veaceslav, a depus în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale, cererea prealabilă, prin care a solicitat anularea Deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, nr.***** din 24.08.2022 și emiterea actului administrativ favorabil privind satisfacerea cerințelor ultimului. (f.d.8)

La data de 15.08.2023 Casa Națională de Asigurări Sociale prin răspunsul nr. *****a respins în tot cerea prealabilă ca inadmisibilă. (f.d.9-10)

Instanța de judecată va reține mai întâi că, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, *militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar şi în organele afacerilor interne.*

În continuare potrivit, art. 2 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, *militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut*

*special din sistemul administraţiei penitenciare, care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu.*

Conform art.13 lit. a din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, *Dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare,* ***care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni.*** *În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, pînă la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani.*

Iar, potrivit art.14 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, ***mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii: pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, care au o vechime în serviciu stabilită la art. 13 lit. a) – 50 procente din suma soldei,*** *iar pentru cei pensionaţi pentru limită de vîrstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.*

Potrivit art.18 lit. c) din aceeași lege, *la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) militarilor care satisfac serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul, timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosibite - în condiţiile avantajoase respective inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi.*

În continuare, se va reține că, prin pct. 7 lit. b) și g) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului penitenciar, *se statuează că, la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se ia în considerare: b)serviciul în organele securităţii statului, organele afacerilor interne, Poliţia de Frontieră, organele*

*Centrului Naţional Anticorupţie şi în organele sistemului administraţiei penitenciare în funcţii publice cu statut special.*

*g)timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosebite - în condiţiille avantajoase respective, inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei hotărîri.*

Iar potrivit pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, *la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor, afacerilor interne corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliţiei de Frontieră colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: <u>două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu</u>: în instituţii penitenciare de tip închis, **<u>casele de arest</u>** şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran.*

Astfel, instanța de judecată relevă că, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr. ***** din 24.08.2022 este ilegală și pasibilă de anulare.

Or, raportând prevederile legale indicate supra, instanța de judecată conchide că, Casa Națională de Asigurări Sociale urmează să calculeze pensia reclamantului Toma Veaceslav în temeiul art. 13 al Legii nr. 1544/1993.

Astfel, este cert stabilit faptul că, reclamantul Toma Veaceslav este subiect ce beneficiază de pensie specială, având dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje și anume, cu coeficientul 2:1, ***două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu***, pentru perioada de activitate în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al Inspectoratului General de Poliție, **(**09.10.1995-18.08.2002).

Referitor la alegațiile Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, reclamantul nu întrunește condițiile de vechime în muncă de 25 de ani, instanța va reține că, potrivit art.13 lit. a din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: persoanele din trupele organelor afacerilor interne, **care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani şi 6 luni.**

Iar potrivit certificatului nr. *****din 18.08.2021, eliberată de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a Municipiului Chișinău, se confirmă că, **la data de 04.07.2003, Toma Veaceslav deja a atins o vechime de serviciu de 20 ani 8 luni 20 zile.** Respectiv argumentele pârâtei urmează a fi respinse în această parte.

Cu referire la argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, perioadele de activitate în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al Inspectoratului General de Poliție, se calculează fără înlesniri, instanța reiterează

că, conform pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, de înlesniri beneficiază și persoanele care activează în casele de arest, iar Toma Veaceslav a activat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie unde și sunt plasate persoanele în arest.

Cu atât mai mult potrivit, avizului consultativ al Curții Supreme de Justiție din 29.09.2014, curtea a precizat că, ***instanțele de judecată, aplicând pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994*** *cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar****, vor calcula persoanelor vechimea în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului*** *de pază,* ***escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate*** *în izolatoarele de urmărire penală* ***(izolatoare de detenție provizorie)****.*

În același context, instanța reține că, art. 47 alin. (2) din Constituție garantează cetățenilor dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Din sensul normei legale respective, se deduce că dreptul la pensie se referă la drepturi incluse în categoria drepturilor sociale. Caracteristica conceptuală a drepturilor sociale constă în faptul că ele nu au un caracter necondiționat și că pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege. Această caracteristică acordă legiuitorului autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale. În același timp, implementarea prevederilor legale nu poate fi în conflict cu principiile constituționale, astfel încât normele legale relevante nu pot nega și nici stinge drepturile sociale garantate constituțional.

Astfel, la punerea în aplicare a dispozițiilor constituționale ce garantează drepturile sociale, legiuitorul trebuie să respecte articolul 54 alin. (4) din Constituție, care prevede că, la angajarea dispozițiilor referitoare la restrângerea drepturilor și a libertăților fundamentale, existența și substanța acestor drepturi și libertăți trebuie să fie păstrată, concluzie ce a fost reiterată în Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 10 aprilie 2012.

În Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea a statuat că: „[...] un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și, respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se

află în plată, care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei.”

Deși principiile care rezultă din articolul 1 din Protocolul nr. 1 sunt aplicabile și în cazul pensiilor (cauza *Stummer vs Austria*), totuși, dispozițiile acestuia nu garantează, ca atare, vreun drept la primirea unei pensii într-un anumit cuantum ( cauza *Maggio și alții vs. Italia*). În același timp, în cazul în care cuantumul unui drept salarial sau unei pensii stabilite este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată. Or, o condiție esențială pentru ca ingerința să fie considerată drept compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1 este faptul că aceasta trebuie să fie prevăzută de lege și să servească unui interes public legitim.

În conformitate cu art. 3 din Legea nr. 489 din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, dreptul de asigurare socială, fiind garantat de stat, se exercită în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, în baza principiilor unicității, egalității, solidarității sociale, obligativității, contributivității, repartiției și autonomiei.

Prin urmare, argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale urmează a fi respinse, or, prin lege, aceasta este obligată să calculeze pensia reclamantului conform cererii ultimului, or, Toma Veaceslav a activat în instituții care beneficiază de înlesniri la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei. În caz contrar, respingerea acestei cerințe a reclamantului va duce la încălcarea dreptului de proprietate al acestuia asupra părții de pensie neprimită, fapt ce ar încălca atât un drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CEDO.

Ca urmare, se constată încălcarea de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica, a legislației în vigoare, în procedura de emitere a Deciziei, nr. ***** din 24.08.2022.

Din considerente sus-enunțate, ținând cont faptul că, Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, nr. ***** din 24.08.2022 a fost emisă cu încălcarea normelor prevăzute de legislație, instanța de judecată va dispune anularea actului administrativ, ca fiind ilegal.

Corespunzător, ținând cont de admiterea ca fiind întemeiate a pretențiilor de anulare Deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, nr. ***** din 24.08.2022, instanța de judecată va admite, subsecvent, și cerința privind anularea refuzul Casei Naționalei de Asigurări Sociale nr. *****din 15.08.2023, cât și cerința privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea, calcularea cuantumului pensiei a lui Toma Veaceslav, c/p *****, cu achitarea pensiei neachitate începând cu data de 05 iulie 2003, luându-se în considerare Certificatul nr.*****din ***** eliberat de DP *****, cu majorările și indexările ce au avut loc în acest timp.

Or, potrivit art.54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, *suma pensiei calculată pentru pensionarii din rîndurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi ale funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi pentru familiile acestora şi nesolicitată la timp se plăteşte pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei.* ***Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.***

Referitor la solicitarea reclamantului privind încasarea în beneficiul ultimului a cheltuielilor de judecată suportate, sub formă de asistență juridică, instanța o va admite din următoarele cosiderente.

Potrivit art. 96 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.*

Conform recomandării, privind cuantumul onorariilor avocaților şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată - de către Consiliul Uniunii avocaților din Republica Moldova, prin Decizia nr. 2 din 30.03.2012, pornind de la practica CEDO, care prevede că cheltuielile pentru asistența juridică şi onorariul avocatului trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, să țină cont de complexitatea cauzei; dificultatea problemelor juridice ridicate de speţă, aportul avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența.

La materialele dosarului este anexată copia bonului de plată Seria ***** privind achitarea de către reclamantul Toma Veaceslav în beneficiul Cabinetul Avocatului Kovali Vladimir a cheltuielilor de asistență juridică în sumă totală de 6 000 lei.

Prin prisma celor enunțate mai sus, instanța de judecată consideră necesar de a admite cerința privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, şi a dispune încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiului reclamantului Toma Veaceslav, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6 000 lei, conform bonului de plată anexat la dosar.

În conformitate cu art.224 alin.(1) lit. b) Cod administrativ, *examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un*

*act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.*

În conformitate cu art. 224 alin.1) lit. b) Cod administrativ, instanța de judecată,

hotărăște:

Cererea de chemare în judecată depusă de Toma Veaceslav către Casa Națională de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative și obligarea la emiterea actului administrativ, se admite.

Se anulează decizia CTAS Botanica cu nr. ***** din 24.08.2022, ca fiind ilegală.

Se anulează răspunsul CNAS cu nr. *****din 15.08.2023, ca fiind ilegal.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea, calcularea cuantumului pensiei a lui Toma Veaceslav, c/p *****, cu achitarea pensiei neachitate începând cu data de 05 iulie 2003, luându-se în considerare Certificatul nr.*****din ***** eliberat de DP *****, cu majorările și indexările ce au avut loc în acest timp.

Se încasează din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Toma Veaceslav cheltuielile de asistență juridică, în sumă de 6 000 (șase mii) 00 lei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

Președintele ședinței,
Judecător Guzun Corneliu